

Pauluse Kiri

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri.

**Pilistvere tõi taas
kirikunoores
kokku**

21.-23. augustil kogunes sadakond kirikunoort Pilistverre.

Laagri teema „Võimatu saab võimalikuks” oli paigas juba enne koroonakriisi, mil selgus, et Muhu saarel ei saa kavandatud laagrit pidada. Õnneks oli Pilistvere kogudus lahkesti valmis kirikunoori vastu võtma ja võimatu saigi võimalikuks – laager toimus. Küll tavapärasest väiksema osavõtjate arvuga ja nelja päeva asemel kolme päeva jooksul, sai laager siiski teoks.

Pastoraadis alustab tööd uus piiblikool

21. septembril alustab Pastoraadis tööd piiblikool, mille loengud on kord nädalas esmaspäeva õhtul. Õppetöö on tasuline. Lähem info on käesoleva kuukirja tagumisel leheküljel.

Noortepäevade teema osutas Jeesuse sõnadele (Mk 10,27): „Inimeste käes on see võimatu, mitte aga Jumala käes, sest Jumala käes on kõik võimalik.” See oli vastus jüngeritele, kui nad tundsid ära, et taevariiki pääseda on inimlikult võimatu. Jeesuse vastus ja tema lunastustöö annavad meile aga põhjuse Jumalat tänada. See tänu paistis välja ka kokkutulnud noortest, kes, nagu selgus, on aktiivsed kirikunoores ka oma kodukogudustes.

Jätkuvad „Tähendus sõnade taga” õhtud

Piibliõppe sari, mis eriolukorra tõttu katkes, jätkub sügisel, kuid mitte üks kord kuus, vaid neljal õhtul järjest: 24.-27. nov kell 17. Kõneleb Ilkka Puhakka, tõlgib Joel Reinaru.

Lipu õnnistamine Poska gümnaasiumis

31. augustil õnnistas õpetaja Kristjan Luhamets Jaan Poska Gümnaasiumi õppeaasta avaaktusel sini-must-valge kandelipu, mille olid koolile kinkinud Riigikogu ja Eesti Lipu Selts. Juba mitmel aastal on Kristjan Luhamets andnud nimetatud koolis valikkursust „Kristliku kultuuriloo alustekstid”, mis annab ülevaate Vanast ja Uuest Testamendist. Direktor Helmer Jõgi avaldas lootust, et koostöö jätkub.

Uued misjonärid

Käesoleva aasta märtsikuus saabusid Tartusse Olli ja Salome Olenius koos kahe väikese lapsega. Pere on ennast sisse seadnud Tartus, üks lastest käib Pauluse lastehoius ja lapsevanemad kõnelevad juba ilusat eesti keelt. Nende eesmärk on arendada Lõuna-Eestis pere- ja noortetööd. Oma tööd on nad alustanud Põlvas, ent loodavad abiks olla ka Tartu Pauluse kirikus.

Lisaks on sügisel Tartusse tulemas Gareth Palliser Inglismaalt. Selle noormehe soov on kuulutada Head Sõnumit noorte seas ja aidata läbi viia ülistusõhtuid Pastoraadis. „Kolmapäeviku” nimelised õhtud algavad tõenäoliselt oktoobris. Samuti on Garethil plaanis abiks olla Tartu Pauluse koguduse noortetöös.

Pereraadio kolis Pastoraati

Käesoleva aasta märtsis, vahetult enne eriolukorra väljakuulutamist salvestati esimene saade Pereraadio uues stuudios, mis asub Pastoraadis Riia 22a-2. Saatekülaline Eenok Haamer kõneles paastumaarjapäeva tähendusest. Saadet toimetab Kaja Tarto. Seni asus Pereraadio EEKBL Kõrgema Usuteadusliku Seminari majas Annemõisa tänaval. Seal algas Pereraadio töö 1995. aasta veebruaris proovisaadetega ja täispika eetriaega 25 aastat tagasi ehk 1. oktoobril 1995.

Pauluse koguduse asutajad

18. septembril saab Tartu Pauluse kogudus 110-aastaseks

1910. aasta 18. septembril (vana kalendri järgi 5. septembril) pidas Tartu Pauluse kogudus oma esimese jumalateenistuse. Õpetaja Arnold Habicht jutlustas kirjakoha 1Kr 13,1-3 peale. Toona ei olnud kogudusel veel oma pühakoda – koos käidi Tartu Maarja kirikus. Ei olnud ka oma nime – öeldi lihtsalt Tartu Maarja linnakogudus. Ka esimese jumalateenistuse pidasid veel maa- ja linnakogudus üheskoos. Alles nädal hiljem ja edaspidi olid jumalateenistused eri kellaaegadel: Maarja kogudusel kell 10, Pauluse kogudusel kell 13. Nii kuni 1917. aastani, mil Pauluse kogudus võis uude kirikusse sisse kolida.

Koguduse ametlik registreerimine oli pikk ja keeruline protsess. Õpetaja Habichti eestvõttel tuli selleks kokku algatusrühm ehk ajutine nõukogu, kes töötas välja põhikirja, käis läbi pikad bürokraatia koridorid kuni Vene siseminister põhikirja kinnitas. Kusjuures koguduse maksujõulisuse garanteerisid need mehed isiklikult.

Kes need mehed olid?

August Karneol

Sündis 25. veebruaril 1873 Vastse-Kambja kõrtsmiku peres. Oli kooliõpetaja Hugo Treffneri Gümnaasiumis. 1918 Tartu linnavalitsuse liige. Hiljem tegutses ettevõtluses. Oli AS Autoomnibus üks asutajaid ja ärijuht. Suri 27. augustil 1923 Tartus.

Aleksander Paldrok

Sündis 16. mail 1871 Kavastus kaupmehe peres. Õppis Tartu ülikoolis, oli Fraternitas Estica asutajaliige. Kait- ses 1898 doktori väitekirja. Töötas Tartus naha- ja suguhaiguste eradotsendina. Osales arstina Vene-Jaapani sõjas ja Eesti Vabadussõjas. Ülendati sanitaar-kindralmajoriks. Vabadusristi kavaler. Nahahaiguste professor. Pidalitõve ravi tõi talle palju rahvusvahelisi tunnustusi. Kolmel korral esitati ta Nobeli meditsiini-auhinna kandidaadiks.

1933 kutsus ta Harri Haameri Tartu Pauluse koguduse õpetajaks.

Suri 1. juulil 1944. a. Kuressaares. Maeti Kudjape surnuaeda.

Karl Pärn

Sündis 2. detsembril 1854 Vasula vallas. Oli majaomanik (Staadioni 65). Pidas Sahkapuu talu. Oli Tartu Pauluse surnuaia toimkonna liige. Suri 18. juunil 1927 Tartus.

Kristjan Virkhaus

Sündis 17. juunil 1851 Sootaga vallas orkestrijuhi David Otto Virkhausi peres. Oli majaomanik. Tartu Pauluse koguduse ajutise nõukogu vanim liige. Suri 11. mail 1928 Tartus.

Eduard Aule

Sündis 28. detsembril 1878 Viljandi- maal Kabala mõisa aidamehe peres. Õppis Viru-Nigula kihelkonnakoolis, Tartu Reaalkoolis ja lõpetas Riia Polütehnikumi kaubandusosakonna. 1902 asus ta juhtima Tartu Eesti Laenu- ja Hoiuühisust ning oli tegev ka paljudes teistes ettevõtetes. Ta oli Eesti Maanõukogu ja Eesti Asutava Kogu liige ning 6. veebruarist kuni 8. maini 1919 tootlusminister. Hiljem oli ta Eesti Panga direktor ja selle esimene president. Eduard Aulet võib pidada Eesti iseseisva rahanduse ja panganduse rajajaks.

1913 – 1920 oli ta Tartu Pauluse koguduse juhatuse esimees. Sellel ajal ehitati Pauluse kirik.

Põgenes 1941 Saksamaale, tuli tagasi, kuid 1944 läks taas.

Suri 7. märtsil 1947 Saksamaal Goslaris.

Arnold Habicht

Sündis 29. mail 1878 Tori köstri peres. Õppis Riia Polütehnilises Instituudis ja Tartu ülikooli usuteaduskonnas. Oli Tartu Maarja koguduse abiõpetaja, Kihelkonna koguduse õpetaja ning 1910 – 1933 Tartu Pauluse õpetaja. Oli hiljem kirikuõpetaja Saksamaal. Suri 26. märtsil 1964 Bad Segebergis.

Karl Eduard Sööt

Sündis 26. detsembril 1862 Lohkva külas veskirentniku peres. Õppis Tartu Saksa Seminari algkoolis ja Tartu Kreiskoolis. Töötas Oleviku toimetuses arvepidaja ning toimetuse abijõuna. Asutas Tartus raamatukaupluse, trükikoja ja kirjastuse, mille omanikuks oli 1914. aastani. Alates 1913 vabakutseline kirjanik. Aastatel 1921 – 1923 oli ta Postimehe vastutav toimetaja. Muuhulgas tõlkis ta eesti keelde laulu „Jumal, sul ligemal”. Ta suri 1. septembril 1950 Tartus. Alates 1988. aastast antakse välja temanimelist luuleauhinda.

Mart Jänes

Sündis 23. veebruaril 1869 Karula kihelkonna Iigaste valla Saare talus. Oli kaupmehe õpipoiss Valgas, seejärel Solovjovi riideäri töötaja Tartu kaubahoovis. Võttis ühe poe üürile ning oli kaubahoovi esimene eestlasest poepidaja. Võitis kasvava eesti ostjaskonna poolehoidu ja tõusis suurima riideäri omanikuks ja arastatud tööandjaks. Oli mitukümmend aastat juhtivalt tegev Tartu Pauluse koguduses. Toetas rahaliselt kiriku ehitust, altarikuju valmistamist, elektrivalgustuse sisseseadmist ja tornikellade ostmist. Pühendas palju tähelepanu heategevusele. Suri 23. oktoobril 1933 Tartus.

Eduard Kuusik

Sündis 10. detsembril 1862 Palamuse alevi ligidal Treiali talus. Õppis Palamuse kihelkonnakoolis ja Tartu Kreiskoolis. Alustas tubakakaupmehe õpilasena ning pidas 45 aastat kaupmehe ametit, sh viimased 35 aastat iseseisvalt Henningi platsil Narva maantee ja Raatuse tänava ristmikul. Oli vähese jutuga väga töökas mees. Suurema summaga toetas Vanemuise maja ehitust ning oli Pauluse kiriku ehitustoimkonna liige. Suri 13. märtsil 1928 Tartus. Tema vennapoeg Aleksander Kuusik oli aastatel 1917 – 1918 Tartu Pauluse koguduse abiõpetaja ning ülejäänud elu Torma koguduse õpetaja.

Kristjan Raag

Sündis 12. aprillil 1865 Raadi valla Toom-Ado talupidaja peres. Õppis Aruküla koolis ja Tartu Maarja kihelkonnakoolis. Lõpetas 19-aastaselt Hollmanni seminari ning asus tööle Kõrvküla koolis. Ta oli 12 aastat selle kooli juhataja, tuli siis Tartusse, asutas raamatukaupluse ja kirjastuse, mida pidas 22 aastat. Tõlkis ja avaldas õppematerjale koolidele. Avaldas K. A. Hermann, M. J. Eiseni ja Anna Haava esikteosed. Osales

K. Raag

vabatahtlikuna Eesti Vabadussõjas. Pärast raamatupoesulgemist läks Võrumaa le talupidajaks, sealt poegade juurde Tallinna, kuid tuli peagi tagasi Tartusse.

Jaan Laur

Sündis 28. juunil 1881 Palamuse kihelkonnas Kassnurme mõisarentniku peres. Õppis Kassnurme külakoolis, Tartu gümnaasiumis ja Tartu ülikooli õigusteaduskonnas. Töötas advokaadina. Oli Vanemuise seltsi ja Esimese Eesti Laenu-Hoiu Ühisuse juhatuse esimees, oli tegev Tartu Krediidiühisuses, Tartu Eesti Põllumeeste Seltsis ja Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsis. Oli Tartu Pauluse koguduse ajutise nõukogu noorim liige. Suri 18. novembril 1935 Tartus.

Jaan Muna

Sündis 10. juulil 1862 Kavastu valla Tähe talus perepojana. Äritegevust alustas linakaupmehena, hiljem asutas mitu piimatööstust. Koos venna Peetriga olid nad esimesed eestlased, kes valmistasid võid ja juustu ekspordiks, tuntud kui Eesti juustukuningad. Rajas koos vennaga Ulila elektrijaama. Lisaks Pauluse koguduse asutamisele oli Jaan Muna tegev Võru linnavolikogus, Eesti Põllumeeste Seltsis ja Eesti Kutsekogudes. Suri 4. jaanuaril 1936 Tartus. Vend Peeter oli Ülenurme mõisa omanik.

Jaan Maim

Sündis 25. märtsil 1854 Kambjas taluperemehe pojana. Oli 7-aastane, kui isa suri. Teenis elatist Prangli mõisa tallipoisina ning Tartu Saksa Käsitöölise Seltsi kõõgipoisina. Avas piimapoe, kuid vahetas selle peagi talutarvete kaupluse vastu Riia tänaval. Avas veel kaks talutarvete kauplust Kaubahoovis. Kui Tartusse ehitati raudtee, läks talutarvetega kauplemine raskemaks. Jättis alles ühe poe ja hakkas kaupleva linade ja nahkadega. 1906 asutas ta Vabrikua tänaval keemiatööstuse. Tootis vankrimääret, seepi, pesupulbrit, kingakreemi jpm. Hobi korras pidas talu Vastse-Kuuste vallas. Suri Tartus 05.09.1934. Tema abikaasa vend oli arhitekt Georg Hellat, kes 1912. aastal samuti Tartu Pauluse koguduse nõukogu liikmeks valiti. Poeg Nikolai Maim oli õigusteaduse professor ja Eesti Asutava Kogu liige.

J. Maim

Jumalateenistused

13. sept kell 10 kuld- ja hõbeleer.

20. sept kell 10.

27. sept kell 10.

kell 12 laste- ja perede
jumalateenistus.

4. okt kell 10. Tartu Pauluse kiriku
pühitsemise 103. aastapäev,
jutlustab Saku koguduse
abiõpetaja Magne Mõlster.

11. okt kell 10 lõikustänapühä.

Ülekanded jumalateenistusest on
Pereraadios ja Youtube keskkonnas.

Kirikus on avatud kaks **mängutuba**,
kus on võimalik jumalateenistust
jälgida ekraani ja kõlarite abil.

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid alates 23. septembrist
kolmapäeviti kell 17.

Taize palvused neljapäeviti 17.30

Naiskoor alates 16. septembrist
kolmapäeviti kell 18.15.

Kammerkoor alates 1. septembrist
teisipäeviti kell 18.15.

Piibliringid:

P. 6. sept kell 11.45 (Juta)
E. 7. sept kell 15.30 (Liive)
E. 14. sept kell 15.30 (Liive)
R. 18. sept kell 17.00 (Aino)
P. 20. sept kell 11.45 (Juta)
E. 21. sept kell 15.30 (Liive)
T. 22. sept kell 17.00 (Merike)
E. 28. sept kell 15.30 (Liive)
R. 2. okt kell 17.00 (Aino)
P. 4. okt kell 11.45 (Juta)
E. 5. okt kell 15.30 (Liive)
T. 6. okt kell 17.00 (Merike)

Noorteõhtud – reedeti kell 19.
Info: Robert Bunder, tel 59110105.

Kantselei, kirik ja kolumbaarium
on avatud E-R 10-17, L 10-14,
P 9-10, telefon 742 0258.

Liikmeannetusi (soovitav 1% sisse-
tulekust) saab teha ülekandega
(EE282200221005105336, saaja:
EELK Tartu Pauluse kogudus)
või kantseleis.

Raamatupood on avatud E-R 10-
18, L 10-14 ja P 11.30-12.00.

Supiköök E-R 11-13 ja L 10-12:30.

Leerikool

Leerikool algab 28. sept. kell 18:00.
Tunnid on esmaspäeviti 18:00-19:30.
Leeripüha on 29. novembril 2020 kell
10:00. Eelnev registreerumine ei ole
vajalik. Tarvitseb vaid esimesse tundi
kohale tulla. Kohtumiseni!

Leeriiga algab 15. eluaastast, ülemist
vanusepiiri pole. Leeri saavad tulla
ka need, kes pole veel ristitud – nad
ristitakse enne leeriõnnistamist.

Pühapäevakool

Pühapäevakooli avajumalateenistus
on kirikus 27. septembril kell 12.00.
Sobivasse rühma saad end kirja
panna koguduse kantseleis (tel 7 420
258 või tartu.pauluse@eelk.ee).
Kirjuta palun oma nimi, sünniaeg,
telefon(id), klass koolis, kui käid, ja
rühm, kuhu tuled.

Esimesed tunnid on 3. oktoobril.
Kõik tunnid algavad kell 11.00:
2–4 aastased (Kirsika Berit Reino)
5–6 aastased (Aino-Liisa Petolai)
I–II klass (Kaie Henno ja Kaja Tarto)
III–V klass (Anu Seppa ja Heli Lätt)
VI–VIII klass (Katrin Burman)
3. oktoobril kell 10 alustab Tiina
Luhametsa juhatusel ka **lastekoor**.
Kõik uued lauljad on teretulnud.

EELK noorte Piibli- ja misjonikursus

Alates 18. septembrist 2020 Põltsa-
maal 16-29 aastastele noortele.
Lähem info: facebook.com/eelkpmk

Kontsert

L. **12. sept** kell 14:00. Kaari Sillamaa
oratoorium „Kristus“ jutustab Jeesu-
se elu tema sünni ettekuulutusest
kuni ülestõusmise ja taevaminekuni.
14-osalise teose esitavad Politsei- ja
Piirivalveorkester, Kaari Sillamaa
Muusikateatri Segakoor, Eesti
Noorte Segakoor, Kadrina Segakoor,
solistid Nele-Liis Vaiksoo, Getter
Jaani, Kaire Vilgats, nimiosas Madis
Arro, evangelisti rollis Hans Kristian
Õis või Elar Vahter. Orkestrile
kirjutas seade Kristo Matson, dirigent
Raul Talmar. Pilet 7€/10€.

Pauluse

noortepäevad

25.-27. septembril ootavad koguduse
noored külla sõpru nii Eesti kui Soome
kogudustest, aga ka kõiki uusi huvilisi.
Noortepäevade teema on „Kus sa
oled?“ Koos arutame, kuidas Jumal
otsib inimest ja kuidas meie võime
leida Jumala. Reede õhtul annab
kontserdi Lätis töötav USAst pärit
misjonär-muusik David Michael
Carillo. Laupäeva õhtul teenib meid
Rannamõisa koguduse ülistusbänd.
Registreerumine on alanud. Info:
<http://tartupauluse.ee/paulusepaevad>

Pastoraadi piiblikool

21. septembril alustab Tartus Riia 22a
tegevust Pastoraadi piiblikool.

36 õppeõhtut on esmaspäeviti kell
18.00 – 20.30 kuni 7. juunini 2021.
Jõuluajal on kahenädalane paus.

Osalejad saavad ülevaate Piibli pea-
misest sisust, kesketest sündmustest
ja tegelastest. Lektoriteks on Urmas
Viilma, Aare Kimmel, Peeter Roosi-
maa, Eenok Haamer, Randar Tas-
muth, Leho Paldre, Joel Luhamets,
Kristjan Luhamets jt.

Programm on avatud täiskasvanutele
sõltumata nende eelteadmistest või
koguduslikust kuuluvusest.

Üks õppeõhtu, milles sisaldub ka
kohvipaus, maksab 10€.

Hiljemalt 15. septembriks tuleb täita
registreerimisvorm kodulehel või
anda osavõtusoovist teada e-maili või
telefoni teel. info@teoloogia.ee või
marek.roots@eelk.ee, tel 742 0958,
tartupastoraat.ee/piiblikool
facebook.com/tartupastoraat

5 aastat kiriku taaspühitsemisest

Laupäeval, 12. septembril 2015 kell
10 pühitses peapiiskop Urmas Viilma
Tartu Pauluse kiriku. Remont kestis 7
aastat (2008 – 2015), ettevalmistused
algasid 2005. aastal. Nüüd on meie
pühakoda paremas korras kui ta iial
varem on olnud. Jumal on jätkuvalt
meid oma armuga õnnistanud. Kiitus
ja tänu olgu Temale selle kõige eest!